

MY RAZEM

Ми
разом

МИ РАЗОМ

Додаткові матеріали

Пропонуємо використати додатковий інструмент у вигляді переговорної гри «Unia Hadziaska». Це просунуте, вимагає більшої підготовки та залучає весь клас. Йому також може передувати урок техніки ведення переговорів. Його метою є посилення компетенцій у сфері історичного аналізу та інтерпретації. У грі йдеться про проведення моделювання теоретичних переговорів щодо створення русино-козацької держави в складі Речі Посполитої (проект «Республіка трьох народів»). Клас ділиться на команди переговорників: козацьку та королівську, що складаються з 5-8 гравців (оптимально 7). Залежно від розміру класу можна сформувані дві протилежні команди, можливо, залишивши інших учнів роль активної аудиторії, або створити більше команд для переговорів.

Правила гри - симуляція переговорів польських козаків 1658 року про створення тристоронньої держави.

1. Група (а) представляє польську сторону, а група (б) – козацьку.
2. Учасники отримують інформацію про факти, очікування сторін та історичні умови.
3. Крім того, кожна команда отримує власний унікальний опис цілей без оцінювання. Команда А не знає цілей команди В, команда В не знає голів команди А.
4. Учасники мають 15 хвилин для ознайомлення з матеріалами та підготовки командної стратегії.
5. Потім ми проводимо два раунди переговорів, іноді розділених 5-хвилинною зустріччю.
6. Переговори стосуються 4 спірних питань, в яких необхідно знайти компроміс.
7. Окремі учасники переговорів виступають, вносять пропозиції та чекають зустрічних пропозицій від своїх контрагентів.
8. Відсутність угоди означає, що обидві команди програють, тому ми робимо все, щоб цього не сталося.
9. Після переговорів ми записуємо договір.
10. Якість домовленості та стиль ведення переговорів оцінюють судді (в ролі активної аудиторії, яка може задавати питання, вимагати подробиць і пояснень).
11. Підрахунок очок виглядає наступним чином, і учасники переговорів не мають до нього доступу:

Невдалі переговори (оцінки від -6 до 0), поганий стиль (оцінки від -4 до 0)	Проблема	Успішні переговори (0-6), гарний стиль (0-4)
	православна церква	
	Шляхта і козацький реєстр	
	автономія	
	Державні установи	

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ КОМАНДИ РЕСПУБЛІКИ:

1. Призначити секретаря, який виконуватиме роль Станіслава Казимира Бєневського, представника короля. На нього покладається: представлення позиції, контроль за роботою інших членів делегації, підведення підсумків переговорів.
2. Виберіть 4 уповноважених, які будуть відповідати за 4 основні питання, що обговорюються.
3. Виберіть автора, щоб робити нотатки.
4. Інші члени парламентської місії виступають радниками та експертами.
5. Ознайомтеся з матеріалами про поточну ситуацію.

ПЕРЕГОВОРНА ПРОЦЕДУРА

6. Підготовка делегацією попередніх переговорних припущень.
7. Привітання обох місій – ввічливе слово Секретаря РП і Козач.
8. Презентація пропозицій та очікувань щодо 4 спірних питань 4 комісарами.
9. Нарада вислухавши позиції опонентів.
10. Уповноважені домовляються один з одним - публічно (по одній парі).
11. Друга зустріч.
12. Заключна серія переговорів.
13. Опрацювання тексту польсько-козацького союзу.
14. Оцінка тексту суддями.

ДОПОМІЖНА ТАБЛИЦЯ ПЕРЕГОВОРУ:

Проблема	Велика поступка	Поступка	Без змін	Успіх	Великий успіх
православ на церква	Ліквідація Берестейської унії – невдоволення папи	Вилучення унії зі складу України – невдоволення єпископів	Справа не вирішена	Збереження унії в Україні	Прийняття козаками унії
Шляхта і козацький реєстр	Шляхта для більшості козаків - невдоволення решти шляхти	Шляхта для небагатьох і великий козацький реєстр – невдоволення українських магнатів	Справа не вирішена	Облагородження лише козацької старшини, малий козацький реєстр	Ведення малого козацького реєстру
автономія	Створення цілком незалежної козацької держави – невдоволення короля та сейму	Створення Руського князівства як самостійної частини Речі Посполитої – гнів московитів	Справа не вирішена – автоматичний зрив переговорів	Надання невеликого самоврядування (право обирати посадових осіб в Україні)	Повернення України до складу Республіки Польща без жодних умов
Державні установи	Козацький гетьман як самостійний правитель, православні єпископи в сенаті – невдоволення	В Україні самостійно обирають козацького гетьмана – невдоволення військових, кілька православних у Сенаті	Справа не вирішена	Козацький гетьман довічно, підкорявся королю і призначався ним	Козацький гетьман, підпорядкований державі та виконуючий накази, без нових депутатів на сеймі

	католицьких єпископів.				
--	------------------------	--	--	--	--

Нездатність вирішити більше ніж 1 питання призведе до невдачі переговорів.

НИНІШНЯ СИТУАЦІЯ:

1. православ'я

Протягом багатьох століть католики та православні жили пліч-о-пліч у злагоді та толерантності. Зміни відбулися наприкінці XVI ст. Саме тоді цар переконав глав православної церкви дати згоду на створення патріархату в Москві. Новий патріарх (тобто важлива постать у православної релігії) претендував на право керувати православними «всією Руссю», а відтак і русинами, які були підданими Речі Посполитої.

Така ситуація здавалася небезпечною для польського короля та деяких православних єпископів. Було вирішено укласти унію, названу Берестейською, за якою всі православні Речі Посполитої визнавали б папу главою церкви. Водночас вони мали зберегти свої попередні обряди та звичаї. На жаль, король і прихильники унії, яких називали уніатами, не змогли здійснити свою ідею дипломатичним шляхом. Православні відчували, що правитель силою намагається нав'язати їм свою волю, порушуючи споконвічний принцип релігійної свободи мешканців Русі.

Невміла царська політика призвела до прямо протилежного ефекту. Замість того, щоб об'єднати мешканців Речі Посполитої навколо однієї Церкви, це викликало невдоволення частини православних як до короля, так і до поляків, що ототожнювалися з католицизмом, і до русинів-уніатів. Невдовзі козаки почали вважати себе справжніми захисниками православ'я в Речі Посполитій. Коли вибухнуло повстання Хмельницького, одним із його постулатів було скасування Берестейської унії.

2. Шляхетський і козацький реєстр

Козаки походять із солдатського братства, створеного в Дзійкій Полі. До його складу входили селяни, міщани і дворянство. Нескінченні битви з сусідами зробили їх досвідченими у військовому мистецтві. Вони жили за власними правилами, їх правове становище в державі не було чітко визначене. Цікаво, що з самого початку існування козацтва були приклади співпраці Запорозького війська з королівською владою. Старости українських губерній скликали козаків на свої хоругви і разом з ними вирушили проти татар.

За правління Сигізмунда Августа було створено реєстр. Це був список козаків, які служили воїнами Речі Посполитої за плату. Цим людям гарантувався ряд привілеїв, у тому числі особиста свобода. На чолі реєстрового козацтва стояв гетьман, якого ще називали старшиною війська Запорозького його величності. Але людей на обліку було небагато.

Козаки часто воювали на боці польських і литовських військ. В українських землях вони ворогували з татарами, а на північних і східних кордонах держави підтримували Річ Посполиту у війнах з Москвою та Швецією. Вони брали участь у битві під Клушином, яка відкрила полякам шлях на Москву.

Шляхта правила Річчю Посполитою. Селяни і міщани не мали впливу на державні справи. Особливо важким було становище селянства. Селяни були змушені працювати на своїх панів і не мали жодних перспектив поліпшити свою долю. Не дивно, що коли магнати хотіли перетворити козаків на селян, вони цьому категорично спротивилися. Тож коли козаки заявили про свою вірність Речі Посполитій, багато мешканців українських земель охоче приєдналися до них. У середині XVII століття мешканці українських земель Речі Посполитої на чолі з гетьманом Богданом Хмельницьким почали прагнути до остаточного відокремлення від Польщі або вигідного вирішення свого статусу. Цього можна було досягти двома шляхами — значно збільшити козацький реєстр або надати козакам шляхетство. Кожне з цих рішень мало своїх противників і прихильників з обох сторін конфлікту.

3. Автономія

У результаті війни Хмельницькому вдалося створити незалежну від Речі Посполитої структуру під назвою Гетьманщина. Козаки дуже прагнули, щоб за ними зберігалися питання волі, автономії та самоврядування.

Щоб збільшити свої шанси на збереження незалежності, гетьман Хмельницький шукав підтримки ззовні. Вибір був зовсім не очевидний. Козаки могли шукати згоди з Річчю Посполитою, Кримським ханством і навіть Туреччиною. Православна церква, у свою чергу, закликала до унії з Москвою. У 1654 році козаки обрали царя і підписали з Москвою документ під назвою Переяславська угода. Однак у 1658 році була спроба примирення з Річчю Посполитою – звідси проект переговорів у Гадзяхі, в яких ви зараз берете участь.

Усі ці «опікуни» дуже горіли бажанням вторгнутися до Речі Посполитої. Це дуже ускладнило ситуацію. Наприклад, московські війська нападали на Литву, нещадно грабуючи міста й села. Незабаром шведи вторглися з півночі. Образно кажучи, вони заповнили своїми військами польські землі, тому цю подію називають Шведським потопом. Тому рішення про автономію було нелегким – усі сусідні країни хотіли б, щоб козаки залишилися (тимчасово) незалежними, щоб заволодіти Україною собі.

Тому це питання є ключовим для подальшого майбутнього поляків і козаків.

4. Державні установи

Польська шляхта пишалася свободами і привілеями, які їй належали за законодавством Республіки Польща. Вона так само цінувала рівність, як і свободу. Вам, мабуть, відомий вислів «шляхтич на дворі дорівнює з воєводою». Це означало, що всі джентльмени були рівні перед законом, незалежно від того, які посади вони займали і яким багатством володіли. Але для амбітних є різні офіси.

Найсильнішими з них були позиції великих і польних гетьманів, як у Литві, так і в Короні. Для збереження привілеїв і вольностей Гетьманщини (або Руського князівства) мала бути канцелярія, яка б охороняла самоврядність України в рамках РП.

Козацький гетьман міг обиратися як королем, сеймом, так і місцевими виборами. Кожне рішення має свої темні та світлі сторони.

ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ КОМАНДИ КОЗАЦЬКОЇ ГЕТЬМАНЩИНИ:

1. Призначити секретаря, який виконуватиме роль Єжи Немирича, представника козацтва. На нього покладається: представлення позиції, контроль за роботою інших членів делегації, підведення підсумків переговорів.
2. Виберіть 4 уповноважених, які будуть відповідати за 4 основні питання, що обговорюються.
3. Виберіть автора, щоб робити нотатки.
4. Інші члени парламентської місії виступають радниками та експертами.
5. Ознайомтеся з матеріалами про поточну ситуацію.

ПЕРЕГОВОРНА ПРОЦЕДУРА

1. Підготовка делегацією попередніх переговорних припущень.
2. Привітання обох місій – ввічливе слово Секретаря РП і Козач.
3. Презентація пропозицій та очікувань щодо 4 спірних питань 4 комісарами.
4. Нарада вислухавши позиції опонентів.
5. Уповноважені домовляються один з одним - публічно (по одній парі).
6. Друга зустріч.
7. Заключна серія переговорів.
8. Опрацювання тексту польсько-козацького союзу.
9. Оцінка тексту суддями.

ТАБЕЛА ПОМОСНИЦЗА NEGOCJACJI:

Проблема	Велика поступка	Поступка	Без змін	Успіх	Великий успіх
православна церква	Прийняття козаками Берестейської унії – невдоволення селян і православної церкви.	Вихід України з Берестейської унії – невдоволення православної церкви.	Справа не вирішена	Вилучення унії зі складу України	Ліквідація Берестейської унії
Шляхта і козацький реєстр	Ведення малого козацького реєстру – невдоволення козаків і козацької старшини.	Облагородження лише козацької старшини, малий козацький реєстр - невдоволення козаків.	Справа не вирішена	Дворянство для нечисленних полководців і великий козацький реєстр	Дворянство для більшості козаків
автономія	Повернення України до Речі Посполитої без жодних умов – невдоволення козаків, селян, старшини.	Надання малого самоврядування (право обирати посадових осіб в Україні) – невдоволення командирів.	Справа не вирішена – автоматичний зрив переговорів	Створення Руського князівства як самостійної частини Речі Посполитої	Створення цілком незалежної козацької держави
Державні установи	Козацький гетьман підпорядкований державі і виконує накази – невдоволення	Козацький гетьман довічний, підвладний королю і призначений ним –	Справа не вирішена	Козацький гетьман самостійно обирався в Україні	Козацький гетьман як самостійний правитель, православні єпископи в сенаті

	козацької старшини.	невдоволення московитів.			
--	---------------------	--------------------------	--	--	--

Нездатність вирішити більше ніж 1 питання призведе до невдачі переговорів.

НИНІШНЯ СИТУАЦІЯ:

5. православ'я

Протягом багатьох століть католики та православні жили пліч-о-пліч у злагоді та толерантності. Зміни відбулися наприкінці XVI ст. Саме тоді цар переконав глав православної церкви дати згоду на створення патріархату в Москві. Новий патріарх (тобто важлива постать у православній релігії) претендував на право керувати православними «всією Руссю», а відтак і русинами, які були підданими Речі Посполитої.

Така ситуація здавалася небезпечною для польського короля та деяких православних єпископів. Було вирішено укласти унію, названу Берестейською, за якою всі православні Речі Посполитої визнавали б папу главою церкви. Водночас вони мали зберегти свої попередні обряди та звичаї. На жаль, король і прихильники унії, яких називали уніатами, не змогли здійснити свою ідею дипломатичним шляхом. Православні відчували, що правитель силою намагається нав'язати їм свою волю, порушуючи споконвічний принцип релігійної свободи мешканців Русі.

Невміла царська політика призвела до прямо протилежного ефекту. Замість того, щоб об'єднати мешканців Речі Посполитої навколо однієї Церкви, це викликало невдоволення частини православних як до короля, так і до поляків, що ототожнювалися з католицизмом, і до русинів-уніатів. Невдовзі козаки почали вважати себе справжніми захисниками православ'я в Речі Посполитій. Коли вибухнуло повстання Хмельницького, одним із його постулатів було скасування Берестейської унії.

6. Шляхетський і козацький реєстр

Козаки походять із солдатського братства, створеного в Дзійкій Полі. До його складу входили селяни, міщани і дворянство. Нескінченні битви з сусідами зробили їх досвідченими у військовому мистецтві. Вони жили за власними правилами, їх правове становище в державі не було чітко визначене. Цікаво, що з самого початку існування козацтва були приклади співпраці Запорозького війська з королівською владою. Старости українських губерній скликали козаків на свої хоругви і разом з ними вирушили проти татар.

За правління Сигізмунда Августа було створено реєстр. Це був список козаків, які служили воїнами Речі Посполитої за плату. Цим людям гарантувався ряд привілеїв, у тому числі особиста свобода. На чолі реєстрового козацтва стояв гетьман, якого ще називали старшиною війська Запорозького його величності. Але людей на обліку було небагато.

Козаки часто воювали на боці польських і литовських військ. В українських землях вони ворогували з татарами, а на північних і східних кордонах держави підтримували Річ Посполиту у війнах з Москвою та Швецією. Вони брали участь у битві під Клушином, яка відкрила полякам шлях на Москву.

Шляхта правила Річчю Посполитою. Селяни і міщани не мали впливу на державні справи. Особливо важким було становище селянства. Селяни були змушені працювати на своїх панів і не мали жодних перспектив поліпшити свою долю. Не дивно, що коли магнати хотіли перетворити козаків на селян, вони цьому категорично спротивилися. Тож коли козаки заявили про свою вірність Речі Посполитій, багато мешканців українських земель охоче приєдналися до них. У середині XVII століття мешканці українських земель Речі Посполитої на чолі з гетьманом Богданом Хмельницьким почали прагнути до остаточного відокремлення від Польщі або вигідного вирішення свого статусу. Цього можна було досягти двома шляхами — значно збільшити козацький реєстр або надати козакам шляхетство. Кожне з цих рішень мало своїх противників і прихильників з обох сторін конфлікту.

7. Автономія

У результаті війни Хмельницькому вдалося створити незалежну від Речі Посполитої структуру під назвою Гетьманщина. Козаки дуже прагнули, щоб за ними зберігалися питання волі, автономії та самоврядування.

Щоб збільшити свої шанси на збереження незалежності, гетьман Хмельницький шукав підтримки ззовні. Вибір був зовсім не очевидний. Козаки могли шукати згоди з Річчю Посполитою, Кримським ханством і навіть Туреччиною. Православна церква, у свою чергу, закликала до унії з Москвою. У 1654 році козаки обрали царя і підписали з Москвою документ під назвою Переяславська угода. Однак у 1658 році була спроба примирення з Річчю Посполитою – звідси проект переговорів у Гадзяхі, в яких ви зараз берете участь.

Усі ці «опікуни» дуже горіли бажанням вторгнутися до Речі Посполитої. Це дуже ускладнило ситуацію. Наприклад, московські війська нападали на Литву, нещадно грабуючи міста й села. Незабаром шведи вторглися з півночі. Образно кажучи, вони заповнили своїми військами польські землі, тому цю подію називають Шведським потопом. Тому рішення про автономію було нелегким – усі сусідні країни хотіли б, щоб козаки залишилися (тимчасово) незалежними, щоб заволодіти Україною собі.

Тому це питання є ключовим для подальшого майбутнього поляків і козаків.

8. Державні установи

Польська шляхта пишалася свободами і привілеями, які їй належали за законодавством Республіки Польща. Вона так само цінувала рівність, як і свободу. Вам, мабуть, відомий вислів «шляхтич на дворі дорівнює з воєводою». Це означало, що всі джентльмени були рівні перед законом, незалежно від того, які посади вони займали і яким багатством володіли. Але для амбітних є різні офіси.

Найсильнішими з них були позиції великих і польних гетьманів, як у Литві, так і в Короні. Для збереження привілеїв і вольностей Гетьманщини (або Руського князівства) мала бути канцелярія, яка б охороняла самоврядність України в рамках РП.

Козацький гетьман міг обиратися як королем, сеймом, так і місцевими виборами. Кожне рішення має свої темні та світлі сторони.